

IFLA Section Environment, Sustainability and Libraries

January 2022

Mikä on “vihreä kirjasto”?

Ympäristöllä tarkoitetaan ympäröiviä olosuhteita, joissa ihmiset, organisaatiot, eläimet ja kasvit elävät ja toimivat. Ympäristöt jaotellaan luonnollisiin, sosiaalisiin tai kulttuurisiin ympäristöihin.

Kestävä kehitys on kehitystä, joka “vastaa nykyisiä tarpeita haastamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta toteuttaa omia tarpeitaan” (Our Common Future, Brundtland Report, UN).

Nykyisiä *ympäristöjä* uhkaavat ilmastonmuutos ja muut uhkatekijät, mukaan lukien sosiaalinen epäyhdenvertaisuus. Kaikkien organisaatioiden tulisi pyrkiä suojelemaan ympäristöjä kestävänsä kehityksen periaatteita noudattaen. Tämä koskee myös kirjastoja, jotka voivat ottaa aktiivisen ja merkittävän roolin kestävänsä kehityksen edistämässä.

Vihreä ja kestävänsä kehityksen kirjasto on kirjasto, joka huomioi *ympäristön*, mutta myös *taloudellisen* ja *sosiaalisen* kestävänsä. Kirjaston vihreys tai kestävyys ei ole riippuvainen kirjaston koosta, vaan kestävänsä kehityksen toimenpideohjelmasta, johon sisältyy:

- **Ympäristöystävällinen rakennus ja välineet:** Rakennuksen ja käytettävien välineiden päästöjä tai hiilijalanjälkeä vähennetään aktiivisesti.
- **Vihreän toimiston periaatteet:** Toimintatavat ja -prosessit ovat ympäristöystävällisiä.
- **Kestävä talous:** Kulutusta hillitään, kierrätystä ja jakamistaloutta kehitetään ja lisäksi niitä edistetään ympäröivässä yhteisössä.
- **Kestävät kirjasto palvelut:** Kirjasto tarjoaa käyttäjille relevanttia ja ajantasaista informaatiota helposti saavutettavissa muodossa. Lisäksi kirjastolla on jaettuja tiloja ja välineitä sekä ympäristökasvatusta. Kirjaston hiilikädenjälki on positiivinen.
- **Sosiaalinen kestävyys:** Hyvä koulutus, lukutaito, yhteisöllisyys, kulttuurinen monimuotoisuus, sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen ja yleinen osallistaminen kuuluvat kestävänsä kehitykseen. Kirjastot tekevät työtä yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi,
- **Ympäristöjohtaminen:** Ympäristöä koskevien tavoitteiden tulisi olla SMART (Specific, Measurable, Achievable, Realistic and Timebound), siis selvästi määriteltäviä, mitattavissa, saavutettavissa, realistisia ja aikaan sidottuja. Kirjasto pyrkii vähentämään omia negatiivisia ympäristövaikutuksiaan. Kirjaston ympäristötavoitteet ja niiden toteutuminen ovat läpinäkyviä ja yleisön tavoitettavissa.
- **Yleisiin ympäristötavoitteisiin ja – ohjelmiin sitoutuminen:** Sitoutumista ohjaa YK:n Kestävänsä Kehityksen Tavoitteet, Pariisin ilmastopöimus sekä yleiset ympäristösertifikaatit ja -ohjelmat.

Translated from English by Harri Sahavirta